

stoji kruh *kruharište* ili *hljebarište*, da se *krastavac* još naziva i *tikvić*, a *tikvica cuk*, da *tava* ima ukupno trideset raznih naziva, da negdje u nas *šparogu* nazivaju *vilina metla*, da je *rižana* tvornica u kojoj se obrađuje i za prodaju priprema riža, da *slaniniti* znači dodavati jelu slanine itd., itd.

Prelistavanjem Rječnika ostajemo zatečeni brojnošću pojmova čak i iz vlastitoga kulinarskoga svijeta kojima do sada nismo znali nazive. Otkrivamo kako je kulinarstvo nazivlje potpuno različito od jednoga do drugoga mjesta, kako je tijekom povijesti često mijenjalo svoje značenje, ali i da se doslovce isti naziv rabi za sasvim različite pojmove, primjerice, *ružom* se nazivaju čak tri vrste vinove loze (i bijeloga i crnoga grožđa), zatim dio buta svinjskoga mesa, a s pridjevom *divlja* ona označuje *šipak*. Ili primjerice, *slanicom* se naziva i *soljenka*, i trgovina solju, i spremište soli, i jestiva biljka *kiselica*, a i vrsta masline.

Sve navedeno ima još jednu svrhu, a to je da ćemo s Rječnikom u rukama od sada s lakoćom uspjeti razumjeti mjesne kulinarske nazive i tradicijske prehrabene navike hrvatskih žitelja u svim krajevima Prelijepe Naše.

Ovaj prikaz valja završiti upravo autoritativnim mislima kako gotovo tisuću stranica, koliko ih ima od prve riječi *ač* do posljednje riječi *žvrk*, premašuje sva očekivanja koja je

projekt preda se postavio i „pokazuje da su jezik i govor hrane u hrvatskoj kulturi nevjerojatno bogati i iznenađujuće živi. Na žalost, to ujedno znači da i ovaj rječnik, baš kao i svi ostali, na kraju ipak ostaje nedovršen (...) Rječnici se možda i više nego drugi tekstovi opiru dovršenosti. Rječnik je tek početak, vratak gdje utajujemo početnu znatizeljju. Za ovim ćete rječnikom posegnuti da biste spoznali ili naučili nešto novo ili pak razjasnili nešto već znano. Svijet prehrane beskrajn je gotovo kao i svijet riječi. Tomislav Ladan kazao je: ‘S koje god se strane dirne u riječ, ili u sklop riječi, događa se nešto neočekivano. To jest svaki dublji ili sustavniji zahvat u pojavu i narav riječi kao da odvlači u beskraj, i sav se istraživački napor gubi u beskonačnosti. A s tom beskonačnošću susrećemo se bilo da pođemo prema nutrini riječi, bilo prema van – u sve njezine moguće veze s drugim riječima.’ (Ladan, 2009: 13) Korištenje ovog rječnika neće vas nužno dovesti u beskonačnost, ali sigurno hoće u neko novo iskustvo kušanja i pripremanja hrane te utajiti akademsku, stručnu, profesionalnu, svakodnevnu žeđ za znanjem o hrvatskom kulinarstvu.“

Povijesni rječnik hrvatskog kulinarstva, (A – M) i (N – Ž), Jelene Ivanišević može se nabaviti u Institutu za etnologiju i folkloristiku, a vjerojatno je već pristigao i u knjižare.

Dubravka Smajić

KAPI HRVATSKOG U POPULARNOJ JEZIČNOJ APLIKACIJI

Vedutama Splita i Dubrovnika te motivima licitarskog srca, hrvatskog pletera, fritula, Kravat pukovnije, dalmatinera i kockica pridružuje se i popularna aplikacija za učenje stranih jezika

Drops (engl. *kapi*). Najavila je 26. lipnja mogućnost učenja hrvatskog jezika u sklopu svoje platforme. (Daniel Farkas, Learn Croatian with Drops, <https://language Drops.com/blog/learn-croatian-with-drops>, 26. lipnja 2020.)

Popularna jezična aplikacija nudi korisnicima učenje osnovnog rječnika u jedanaest

kategorija kroz petominutne dnevne vježbe. Zamisao aplikacije usvajanje je riječi, *kap po kap*, različitim usmenim, slušnim i vizualnim didaktičkim metodama (nadopunjavanjem riječi, povezivanjem slova, prepoznavanjem riječi, usvajanjem izgovora i naglasaka), uz mogućnost izbora materinskog jezika na kojem će se prikazati prijevodi riječi i rješenja zadataka. Aplikacija ima i inačicu za osobe mlađeg uzrasta pod nazivom *Droplets* (engl. *kapljice*). Hrvatski jezik predstavljen je kao slavenski jezik s 5,6 milijuna govornika i službeni jezik u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji, Austriji te kao službeni jezik Europske unije koji je razumljiv govornicima bošnjačkog, crnogorskog i srpskog jezika. Naglašava se izdvojenost hrvatskog od ostalih (na aplikaciji dostupnih) slavenskih jezika u vidu upotrebe latiničnog pisma. Hrvatski jezik predstavljen je rondelom (kružnom oznakom) sa stiliziranom hrvatskom zastavom i zvonikom Katedrale sv. Dujma u Splitu. (Learn Croatian, drop by drop in just 5 minutes a day, <https://language Drops.com/language/learn-croatian> (pristupljeno 21. kolovoza 2020.))

Dostupnost hrvatskog jezika u jednoj od najpopularnijih mobilnih aplikacija za učenje stranih jezika važan je iskorak u osvješćivanju stranih govornika ne samo o njegovoj jedinstvenosti i neovisnosti već i u poticanju na učenje hrvatskog jezika i usvajanje njegovih zakonitosti. Neovisnost hrvatskog jezika priznata je odlukom Međunarodnog vijeća za norme u Washingtonu 17. lipnja

2008. (stupila je na snagu 1. rujna iste godine) kojom hrvatski jezik dobiva vlastiti ISO standard s oznakom hrv. Time se i na međunarodnoj razini napušta upotreba tzv. »srpsko-hrvatskog« jezika (s oznakama scr i scc) i priznaje hrvatski kao zaseban jezik unutar podskupine južnoslavenskih jezika. (Usp. Tihomil Maštrović, Hrvatski, osporavani jezik, Vijenac, br. 554., <https://www.matica.hr/vijenac/554/Hrvatski,%20osporavani%20jezik/>, 28. svibnja 2015.)

Aplikacija ističe praktičnost učenja hrvatskog jezika prigodom turističkog posjeta Hrvatskoj, ali i u svrhu upoznavanja hrvatske kulture i mentaliteta.

Imajući u vidu rastući utjecaj mrežnih sadržaja na učenje stranih jezika, kao i sve raširenije primjenjivanje digitalnih sadržaja u poučavanju stranih jezika (Usp. Nikolina Miletić, Implementacija aplikacije Duolingo u nastavu njemačkog kao stranog jezika, Strani jezici: časopis za primijenjenu lingvistik, god. 48., br. 4., str. 255. – 267.), razvidno je kako je dostupnost učenja hrvatskog jezika mrežnim alatima poželjan iskorak u popularizaciji učenja hrvatskog kao stranog jezika. Jednako tako, navedeno bi trebalo poslužiti kao poticaj hrvatskim razvojnim programerima i informatičarima za razvijanje mobilnih aplikacija i mrežnih alata za učenje hrvatskog jezika prilagođenih stranim govornicima.

Dominik Tomić